

Grindsted Kirke

Søndag d. 1. september 2019 kl. 9.30

Steen Frøjk Søvnald

Prædiken til 11. søndag efter trinitatis, Luk 18,9-14. 1. tekstrække

Salmer

1. DDS 403: Denne er dagen (DDK 47)
2. SoS 358: For Himlens trone, foran Gud
FS4 52: Graven er tom, Jesus lever nu (klaver m.m.)
3. DDS 523: Min nåde er dig nok (DDK 161)

DDS 521: På nåden i Guds hjerte (DDK 453)

Altergang: SoS 448: Herre, at se dig (klaver m.m.)

DDS 471: O, glædelig dag (DDK 432b)

DDS 356: Almagts Gud, velsignet vær (DDK 12)

Tekstlæsninger

GT-læsning: Job 5,8-16

Jeg ville søge til Gud og lægge min sag frem for ham; han gør store ting, der ikke kan udforskes, og undere, der ikke kan tælles. Han lader det regne på jorden, han sender vand over markerne. Han ophøjer de ydmyge, og de sørgende bringes i sikkerhed. Han krydser de snediges planer, så det, de sætter i værk, ikke lykkes. Han fanger de vise i deres snedighed, og de listiges planlægning viser sig forhastet. Ved højlys dag løber de ind i mørke, ved middagstid famler de sig frem, som var det nat. Han redder den ødelagte fra deres mund, den fattige fra den stærkes hånd, så der bliver håb for den svage, og munden lukkes på uretfærdigheden.

Epistel: 1 Kor 15,1-10a

Brødre, jeg vil gøre jer bekendt med det evangelium, som jeg har forkyndt jer, det som I også har taget imod, som I også står i, og som I også frelses ved, hvis I da holder fast ved det ord, hvormed jeg forkyndte jer det – ellers var det til ingen nytte, I kom til tro. Jeg overleverede jer nemlig først og fremmest, hvad jeg også selv har modtaget: at Kristus døde for vore synder efter Skrifterne, at han blev begravet, at han opstod på den tredje dag efter Skrifterne, og at han blev set af Kefas og dernæst af de tolv. Dernæst blev han set af over fem hundrede brødre på én gang, de fleste af dem er endnu i live, men nogle er sovet hen. Dernæst blev han set af Jakob, siden af alle apostlene. Men sidst af alle blev han også set af et misfoster som mig; for jeg er den ringeste af apostlene, ikke værdig til at kaldes apostel, fordi jeg har forfulgt Guds kirke. Men af Guds nåde er jeg, hvad jeg er, og hans nåde imod mig har ikke været forgæves.

Prædiketekst: Luk 18,9-14

Til nogle, som stolede på, at de selv var retfærdige, og som foragtede alle andre, fortalte Jesus denne lignelse: »To mænd gik op til templet for at bede. Den ene var en farisæer, den anden en tolder. Farisæeren stillede sig op og bad således for sig selv: Gud, jeg takker dig, fordi jeg ikke er som andre mennesker, røvere, uretfærdige, ægteskabsbrydere, eller som tolderens dér. Jeg faster to gange om ugen, og jeg giver

tiende af hele min indtægt. Men tolderen stod afsides og ville ikke engang løfte sit blik mod himlen, men slog sig for brystet og sagde: Gud, vær mig synder nådig! Jeg siger jer: Det var ham, der gik hjem som retfærdig, ikke den anden. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.»

PRÆDIKEN

Der er festuge i byen, og det er i ordets egentlige betydning festligt at være med til. Jeg håber, at man har været ude og deltage i nogle af de festlige ting i ugens løb. Ellers kan man lige nå frokostjazzen efter gudstjenesten. Det er sådan en uge, man føler, at Grindsted virkelig kan noget. Vi må godt klappe os selv på skulderen og sige: Godt gået, god festuge, mange mennesker, god stemning. I 2012 udkom en bog med titlen: ”Det er ikke for at prale – et portræt af Grindsted”, hvor jeg og min kære hustru sammen med mange andre blev interviewet. Titlen siger meget – for den beskriver Grindsteds virkekraft på mange områder: Historien, landbrug og erhverv, uddannelse, kirkelivet, kulturen, fritidstilbuddene i byen. Og man kan blive både glad og stolt over al den virkekraft. Men titlen siger: ”Det er ikke for at prale”, og dermed antydes formentlig noget af en Jantelovsmentalitet, som findes hos os. ”Du skal ikke tro, du er noget”, begynder den. Og fortsætter: ”Du skal ikke tro, at du er lige så meget som os. Du skal ikke tro, at du er klogere end os. Du skal ikke bilde dig ind, at du er bedre end os.” osv., osv.

Her synes jeg altså, festugen giver et andet og mere positivt billede, og vi må godt klappe os selv på skulderen. Kirken har også været med og haft familieeftermiddag med leg for børnene, gudstjeneste og trylleshows, samtalesalon, sang i teltet og nu festugegudstjeneste i samarbejde med frokostjazz. De kirkelige organisationer har sat deres præg på festugen med FDF, Pigespejdere og Søndagsskolen ved familieeftermiddagen og en koncert med fangekoret i fredags. Som en skrev i en kommentar til et af arrangementerne: ”Man bliver så glad” – og det er netop, hvad man gør.

Man kan næsten blive som farisæeren i Jesu lignelse, der takker Gud for alt det gode, han oplever. Og så hører vi, at tolderen er mønstret på en kristen. Han stod afsides, slog sig for brystet og bad: Gud, vær mig synder nådig. Jamen, så passer det jo alligevel med Janteloven: Du skal ikke tro, du er noget. Skal vi så krybe langs væggene, se ned i gulvet og ikke stikke næsen frem. Er det det, Jesus mener? Er der da noget galt i at gå efter noget og opnå noget? Er det forkert at læse i Bibelen, give penge til Guds riges arbejde? Det kan næsten lyde, som om det er bedst at ligge i rendestenen, at falde så dybt som muligt, for så senere at blive ophøjet. Er det sådan? Nej og atter nej! Det her er noget andet. Jesu lignelse handler ikke om ydre fremtoning og facade, men om helt fundamentale grundlove i Guds rige og det helt centrale i evangeliet, nemlig om forholdet mellem et menneske og Gud. Hvem vi er som mennesker og hvem Gud er.

Hvad er da det rette forhold mellem os og Gud? Jeg har før citeret bogtitlen på musikeren Peter Bastians sidste bog, dvs. den bygger på et interview på hans dødsleje af hans gode ven Tor Nørretranders. Titlen lyder: ”Altid allerede elsket”. Og når den kom til at hedde det, så var det fordi, Peter Bastian oplevede en stærk omvendelse til troen på Jesus i sine sidste år og faktisk blev døbt, og også det var en stærk oplevelse. Han oplevede at komme hjem til Gud, og det beskrev han med udtrykket: ”Altid allerede elsket”. Og den første brik til at forstå forholdet mellem os og Gud må være dette. Du og jeg er ”altid allerede elsket” af Jesus, og det kan hverken ti vilde heste, Janteloven, satanisk ondskab eller mine egne trosvanskeligheder ændre på. Du er ”altid allerede elsket” af den Gud, som har skabt dig og placeret dig her på jorden, måske i Grindsted. Det var den kærlighed, der drev Jesus til korset, efter at han havde sagt: Større kærlighed har ingen end den at sætte sit liv til for sine venner.

Den næste brik til at forstå forholdet mellem et menneske og Gud antydede jeg i begyndelsen af gudstjenesten med en artikeloverskrift, som er et modificeret Søren Kierkegaard-citat: ”Over for Gud har vi altid uret – og det er godt nyt for os!”

Gentag! Det bygger i øvrigt på et vers fra Rom 3: Gud må være sanddru og hvert menneske en løgner.

Altid uret – det lyder ikke specielt positivt! Hvorfor skal vi høre historien om farisæeren og tolderen i templet? Hvorfor ikke bare blive ved ”altid allerede elsket”. Helt ærligt, en festugegudstjeneste. Festbudskabet lyder: Vær mig synder nådig? Er det specielt festligt at være en synder?

Ja! Det er godt nyt for os, at vi over for Gud altid har uret. Det rummer nemlig en hudløs ærlig beskrivelse af vi mennesker. Vi praler nemlig, vi stiller os bedre end vi er.

Man kan spørge: Hvorfor praler vi mennesker som denne farisæer i lignelsen, der stiller sig op og alene takker Gud for alle sine fordele? Hvorfor gør vi os bedre end vi i virkeligheden er? Det gælder os alle sammen. Ingen af os lader mennesker omkring os forstå, hvordan vi er helt nede på bunden, og det er naturligt nok i forhold til mennesker. Det har noget med skam at gøre, måske også med selvretfærdighed at gøre, og begge dele ligger os nært. Hvad med forholdet til den levende Gud? Praler vi også der, pynter vi på virkeligheden?

Ja, det har vi også tilbøjelighed til. Vi ved, at Gud kalder os til at leve i opgør med synd, til at lade Gud ved sit ord få taleret ind i vores konkrete liv og pege på synd i vores liv. Skal vi blive i synden, for at nåden kan blive så meget større? Aldeles ikke!, skriver Paulus i Romerbrevet.

Men det sker under én bestemt forudsætning: Vi er allerede faldet dybt. I samme Romerbrev skriver Paulus: Vi har jo allerede anklaget både jøder og grækere for alle at være under synd... Loven kom til, for at faldet skulle blive større; og blev synden større, er nåden blevet så meget desto større. I denne tid hører vi ind imellem om politikere, der falder dybt. Og hvad skal man gøre, når man er faldet dybt?

I forhold til Gud er vores synd blevet stor – for os alle sammen. Og den bliver ikke mindre af at få styr på givertjeneste, bibellæsning eller et moralsk liv. Og her bliver tolderens bøn igen relevant: Vær mig synder nådig. At være synder er intet andet end

at være et menneske. Det er ikke et negativt udtryk, men blot en beskrivelse af, hvem vi er. Ligesom jeg kan sige: ”Jeg er en mand”, så kan jeg også sige: ”Jeg er en synder.”

Tolderens fordel er, at han er blevet klar over sin synd, og derfor kommer med sin bøn til Gud: Gud, vær mig synder nådig. Det var farisæeren blind for. Han kom med hænderne fulde, med sit eget flotte liv. Han havde i virkeligheden ikke brug for Gud i sit liv.

Tolderen kom med tomme hænder og bad Gud fylde dem med sin tilgivelse. Og Gud svarer: ”Min nåde er dig nok.” Efter prædiken skal vi høre det i toner fra Rahbek Group, som spiller: Amazing Grace. Forunderlige nåde, hvor skøn en klang, som reddede en synder som mig. Jeg var fortabt, men nu er jeg fundet, var blind, men nu kan jeg se. Guds nåde er for dem, der er faldet dybt – og det var en af de store gevinster ved at høre Fangekoret i fredags, for her var mennesker, som helt åbenlyst var faldet dybt, men de kunne også fortælle om, at Gud oprejser den, der falder. Hvad skal man gøre, hvis man er faldet dybt? Kom til Gud, for her er der tilgivelse.

For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes. Gud fylder de tomme skåle, og vi finder ud af, at vi er ”allerede altid elsket”. Jo, vi har altid uret over for Gud – og vi er ”allerede altid elsket”.

Det banker på Himmerigets port. Hr. Hansen står derude, og Skt. Peter træder hen til ham og forklarer: ”Vi har indført et pointsystem. For at komme ind, skal du samle 100 points. Fortæl mig, hvad du har foretaget dig i livet, og så tildeler jeg dig points efter tariffen.

Hr. Hansen tænker sig lidt om. Siger så: ”Jeg var gift i 50 år og har aldrig været min kone utro, ikke engang i tankerne”. ”Fantastisk,” siger Skt. Peter. ”Det giver ikke mindre end tre points”.

”Tre points!”, sagde Hr. Hansen forundret. ”Nå ja, så har jeg været en trofast kirkegænger så længe jeg kan huske. Jeg har givet rigeligt ved indsamlingerne og med glæde. Faktisk var jeg en af menighedens faste støtter”.

"Glimrende. Det er et helt point værd".

"Og så har jeg været aktiv i Kirkens Korshær. Jeg var frivillig i 'Jul i Fællesskab'. Jeg har været besøgsven for Røde Kors."

"Javel. Det giver så et point mere".

"Ét point. Altså, hvis det er alt hvad det er værd, så kan jeg kun sige: Gud være mig arme synder nådig!"

"Det er rigtigt," svarede Skt. Peter, "værsågod at komme indenfor".

Pointsystemet over for Gud vender vi alle sammen tilbage til med jævne mellemrum i form af selvretfærdighed og stolthed. Hvor mange point giver det at gå i kirke, være præst, være en moralsk uangribelig person? Det ligger i vores natur at ville retfærdiggøre os selv og tænke, at vi vinder fordele hos Gud ved vores egne anstrengelser og gerninger. Derfor har vi brug for at høre igen og igen, at Gud alene giver af nåde. Et menneske, der tror på Jesus, får efter Jesu fortjeneste og ikke efter sin egen. Hvad Jesus har vundet på korset og i gravhaven, det giver han os til retfærdighed, og så tager han vores synd på sig. Om du derfor har 50, 99 eller blot 1 sølle point, det spiller slet ingen rolle i forhold til retfærdighed og i forhold til frelsen. Nåde er virkelig nåde, helt gratis, aldeles ufortjent.

Og så må vi slippe tolderen og farisæeren og spejle os selv de to måder at forholde sig til Gud på.

Tænk over sætningen: "Over for Gud har vi altid uret – og det er godt nyt for os!" Jo, for så kan Jesus komme til med 100% nåde, 100 point retfærdighed.

Hvem går retfærdig hjem fra kirke i dag? Jo, det er en synder, som kender forholdet mellem sig selv og Gud og deraf kender bønnen: Gud, vær mig synder nådig. Ikke som en tillært frase, men som dyrekøbt erfaring af, hvem jeg selv er, og hvilken nåde, Jesus har købt mig. En sådan synder vil også have noget på hjerte over for andre syndere. Han og hun vil nemlig brænde for, at andre også lærer Jesus og hans kærlighed at kende.

Amen!